

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VIII. — Wydana i rozesłana dnia 6. lutego 1894.

(Zawiera Nr. 25.)

25.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 1. lutego 1894,

którem wydaje się ułatwione przepisy dla wzajemnego obrotu między kolejami żelaznymi austriacko-węgierskimi, niemieckimi, holenderskimi i szwajcarskimi co do tych przedmiotów, których przyjmowanie do przewozu, stosownie do umowy międzynarodowej z dnia 14. października 1890 (Dz. u. p. Nr. 186 z roku 1892), dotyczącej się przewozu towarów kolejami, jest warunkowo dozwolone.

Umówione pomiędzy Austryą i Węgrami, Niemcami, Holandją i Szwajcaryą ułatwione przepisy dla wzajemnego obrotu między kolejami żelaznymi co do tych przedmiotów, których przyjmowanie do przewozu jest warunkowo dozwolone (§. 1, ustęp ostatni postanowień wykonawczych do umowy międzynarodowej dotyczącej się przewozu towarów kolejami żelaznymi, Dz. u. p. Nr. 186 z roku 1892), ogłaszają się niniejszem z tem nadmienieniem, że przepisy te nie odnoszą się do obrotu wzajemnego między Austryą i Węgrami a Niemcami, do którego jedynie umowa oddzielna, dnia 20. grudnia 1892 ogłoszona, i dodatki do niej (Dz. u. p. Nr. 226 z roku 1892 i Nr. 43 i 137 z roku 1893) mają być stosowane.

(Polnisch.)

A.

Do §. 2. l. 1, 2 i 3 postanowień wykonawczych do umowy międzynarodowej.

Przepisy dotyczące się przewozu kosztowności, dzieł sztuki, jakoteż zwłok.

I.

Sztaby złote i srebrne, platyna, pieniądze, monety i papiery wartości pieniężnej, dokumenty, kamienie szlachetne, perły prawdziwe, klejnoty i inne kosztowności, tudzież dzieła sztuki, jako to: malowidła, wyroby lane z brązu, antyki, przyjmowane będą do przewozu w obrocie międzynarodowym na podstawie listu przewozowego międzynarodowego w umowie berneńskiej przewidzianego, a to z zastosowaniem postanowień bądź umówionych między Rządami, bądź taryfowych, które przez zarządy kolejowe do tego upoważnione będą wydane i przez wszystkie właściwe Władze nadzorcze zostaną zatwierdzone.

Do kosztowności zaliczane być mają także koronki znakomitej wartości i hafty znakomitej wartości.

II.

Zwłoki przyjmowane będą do przewozu na podstawie listu przewozowego międzynarodowego pod następującymi warunkami:

1. Przewozi się takowe jako posyłkę pośpieszną.

2. Należność za przewóz opłaca się przy od dawaniu na kolej.

3. Zwłokom towarzyszyć ma podczas przewozu osoba do tego upoważniona.

4. O ile pomiędzy państwami, przez które zwłoki są wiezione, nie zostały zawarte osobne układy, przewóz ich podlega w obszarze każdego Państwa ustawom i rozporządzeniom, obowiązującym tam pod względem policyjnym.

B.

Do załączki I postanowień wykonawczych w umowie międzynarodowej zawartych.

Przepisy dotyczące się przedmiotów, których przewóz jest warunkowo dozwolony.

I.

Petardy sygnałowe do zatrzymania pociągów na kolejach żelaznych powinny być mocno zapakowane w okrawki papieru, trociny lub gips albo też w inny sposób tak ściśle ułożone i odosobnione, żeby kapsułki blaszane nie mogły się stykać ani ze sobą, ani z innym ciałem. Paki, w których są ułożone, zrobione być powinny z desek fugowanych, mających najmniej 26 milimetrów grubości, spojone szrubami drzewnymi szczelnie zamknięte i włożone w drugą pakę, również szczelnie zamkniętą; paka zewnętrzna nie powinna mieć więcej nad 0·06 metra sześciennego objętości.

Przyjmuje się do przewozu tylko wtedy, gdy listy przewozowe opatrzone są poświadczeniem urzędowym, jako opakowanie odpowiada przepisom.

II.

Kapsle zwyczajne do broni palnej i pocisków, kapsle blaszkowe, podpałki nie rozsadzające i osłony na naboje z podpałkami powinny być starannie opakowane w mocnych skrzyniach lub beczkach i na każdym kollo przylepiona być powinna kartka z napisem podług tego, co się wewnątrz znajduje: „kapsle zwyczajne“ lub „kapsle blaszkowe“ itp.

III.

Zapałki pospolite i wszelkie zapalające się za potarciem (jakoto: stoczki, żagiew itd.) powinny być starannie i mocno zapakowane w naczyniach z grubej blachy żelaznej, albo z drzewa szczelnie spojenego, mających nie więcej jak 1·2 metra sześciennego pojemności i to tak, żeby wnętrze naczyń było całkiem wypełnione. Na zewnętrznej powierzchni naczyń drewnianych trzeba napisać wyraźnie, co zawierają.

U. zapałek, których główki zawierają mieszaninę fosforu żółtego, i chloranu

potażu, ilość fosforu zawartego w masie zapalnej chemicznie suchej nie powinna przenosić 10 procentów a ilość chloranu potażu 40 procentów. Do każdej posyłki tego rodzaju dołączone być powinno świadectwo wystawione przez fabrykanta, potwierdzające, że granice te nie zostały przekroczone.

IV.

Lonty bezpieczeństwa, to jest lonty w postaci cienkiego mocnego węża, wypełnione wewnątrz małą stosunkowo ilością prochu strzelniczego, podlegają przepisom podanym pod Nr. III (ustęp 1).

V.

Masę Buchera w puszkach blaszanych do gaszenia ognia przyjmować się będzie do przewiezienia tylko w skrzyneczkach, zawierających najwięcej 10 kilogramów, wewnątrz papierem wyklejonych i zamkniętych nadto w większych skrzynkach podobnie wyklejonych.

VI.

Fosfor pospolity (biały lub żółty) powinien być otoczony wodą, w puszkach blaszanych, obejmujących najwięcej 30 kilogramów i zalutowanych, zapakowanych mocno w grubych skrzyniach. Skrzynie powinny mieć nadto dwie mocne rękojści, nie mają więcej ważyć nad 100 kilogramów, z wierzchu opatrzone być powinny napisami „wewnątrz fosfor pospolity żółty (biały)“ i „góra“.

Fosfor bezkształtny (czerwony) pakować należy w puszkach blaszanych dobrze zalutowanych, które umieścić należy w grubych skrzyniach i natłoczyć trocinami. Skrzynie te ważyć powinny najwięcej 90 kilogramów i mieć z wierzchu napis: „wewnątrz fosfor czerwony“.

VII.

Siarczyk sodu surowy, niekrystaliczny, przyjmowany będzie do przewozu tylko w naczyniach blaszanych szczelnie zamkniętych, siarczyk sodu oczyszczony, krystaliczny tylko w beczkach lub w innych naczyniach nie przepuszczających wody.

Masę, która była użyta do czyszczenia gazu, zawierającą żelazo lub mangan — o ile nie jest oddana zapakowana w szczelnych naczyniach blaszanych, — przyjmuje się do przewiezienia tylko w wozach żelaznych. Jeżeli wozy te nie są opatrzone wiekami żelaznymi, zamykającymi się szczelnie, okryć należy ładunek całkiem osłonami wozowymi, tak preparowanymi, żeby się nie zapalały za bezpośredniem zetknięciem się z płomieniami. Posyłający i odbiorca winni sami zająć się naładowaniem i wyładowaniem. Nadto na żądanie administracji kolejowej, posyłający ma sam dostarczyć osłon wozowych.

Pod temi samemi warunkami, co siarczyk sodu surowy, niekrystaliczny, przyjmowany będzie do przewozu koks sodowy, wytwór poboczny, otrzymywany w fabrykacji „olejków dziegiowych“.

VIII.

Celloidyn, przetwór składający się głównie z wełny kleinowej, otrzymywany przez niezupełne odparowanie alkoholu zawartego w kleinie, a wyglądający jak mydło, przyjmowany będzie do przewozu tylko w takim razie, jeżeli pojedyncze tafle celloidynu zapakowane będą w sposób ich zeschnięcia się zupełnie nie dopuszczający.

VIII a.

Eter siarczany przewożony będzie tylko albo

1. w naczyniach szczelnych z grubej blachy żelaznej należycie znitowanej lub zeszwajcowanej, mieszczącej w sobie najwięcej 500 kilogramów, albo

2. w naczyniach metalowych lub szklanych, szczelnie zamkniętych, ważących brutto najwięcej 60 kilogramów, których opakowanie powinno czynić zadość następującym przepisom:

a) jeżeli więcej naczyń stanowią jedną posyłkę, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i utkać mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innemi ciałami sypkimi;

d) gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonemi wiekami, jakoteż rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem lub podobnym materiałem z dodatkiem szkła wodnego.

W naczyniach blaszanych i metalowych mieścić się ma najwięcej 1 kilogram płynu na każde 1·55 litra pojemności naczynia. Jeżeli np. naczynie metalowe mieści w sobie 15·50 litrów wody, nie powinno zawierać więcej jak 10 kilogramów eteru siarczanego.

Co się tyczy pakowania razem z innemi przedmiotami porównaj. Nr. XXXV.

IX.

Płyny zawierające eter siarczany w większej ilości (krople białe czyli anodynę i kleinę), przesyłać wolno tylko w naczyniach metalowych lub szklanych szczelnie zamkniętych, których opakowanie powinno mieć następujące właściwości:

1. Jeżeli więcej naczyń z temi samemi przetworami stanowią jedną posyłkę, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innemi ciałami sypkimi.

2. Gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kubłach mocnych, dobrze przytwierdzonemi wiekami, jakoteż rękojęciami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem itp. z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednego kollo nie powinna wynosić więcej jak 60 kilogramów.

Co się tyczy pakowania razem z innemi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

X.

Siarczyk węglowy (alkohol siarczany) przewozi się wyłącznie otwartemi wagonami bez okrycia i tylko

albo

1. w naczyniach szczelnych z grubej blachy żelaznej, należycie znitowanych, mających aż do 500 kilogramów pojemności.

albo

2. w naczyniach blaszanych, ważących brutto najwięcej 75 kilogramów, mających obręcze żelazne z góry i u dołu. Naczynia takie zamknięte hyć powinny w koszach plecionych lub kubłach, albo upakowane w skrzyniach, słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innemi ciałami sypkimi,

albo

3. w naczyniach szklanych zamkniętych w grubych skrzyniach drewnianych, wysłanych słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innemi ciałami sypkimi.

W naczyniach blaszanych mieścić się może najwięcej 1 kilogram płynu na każde 0·825 litra pojemności naczynia.

Alkohol siarczany, gdy się posyła najwięcej dwa kilogramy, można złączyć w jedną posyłkę z innemi przedmiotami, których przewóz jest bezwarunkowo dozwolony, jeżeli alkohol siarczany znajduje się we flaszki blaszanych szczelnie zamkniętych i razem z innemi przedmiotami posyłki upakowany jest mocno w grubej skrzyni słomą, sianem, otrębami, trocinami lub innym sypkim materiałem. Posyłkę taką przewozi się tylko otwartemi wozami bez osłon, w liście zaś przewozowym powinno być wyraźnie nadmienione, że posyłka zawiera alkohol siarczany.

XI.

Wyskok metylowy surowy i oczyszczony tudzież aceton — jeżeli nie są oddane w wozach umyślnie do tego urządzonych (basenowych) lub w beczkach, przyjmowane będą do przewiezienia tylko w naczyniach metalowych lub szklanych. Naczynia te opakowane być powinny w sposób przepisy wyżej pod Nr. IX.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

XII.

Wapno niegaszone przewozi się tylko otwartymi wagonami.

XIII.

Chloran potasowy i inne sole chłorowe powinny być starannie zapakowane w beczkach lub skrzyniach szczelnie zamkniętych, papierem wyklejonych.

XIV.

Kwas pikrynowy przewożony być może tylko na podstawie poświadczenia chemika w liście przewozowym napisanego, jako oddany do przewozu kwas pikrynowy nie grozi niebezpieczeństwem.

Ołowiu nie wolno używać do pakowania kwasu pikrynowego, ani go ładować w tym samym wozie razem z kwasem pikrynowym. Wozów wyłożonych lub pokrytych ołowiem nie wolno używać do przewożenia.

XV.

Kwasy mineralne płynne wszelkiego rodzaju (mianowicie kwas siarkowy, wytryol, kwas solny, kwas azotowy, serwasser) podlegają następującym przepisom:

1. Jeżeli płyny te posyła się w baniach, fiaskach lub kamionkach, naczynia te powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i umieszczone w osobnych naczyniach opatrzonych w mocne wygodne ucha lub w koszach plecionych.

Jeżeli posyła się w naczyniach metalowych, drewnianych lub gumowych, naczynia te powinny być nie przepuszczające i opatrzone dobrymi zamknięciami.

2. Z zastrzeżeniem przepisów podanych pod Nr. XXXV. kwasy mineralne ładować należy zawsze oddzielnie a nie wolno umieszczać ich zwłaszcza z innymi przetworami chemicznymi w tym samym wozie.

3. Przepisy pod II. 1 i 2 odnoszą się także do naczyń, w których rzezczone przedmioty były przewiezione. Naczynia, które do tego służyły, deklarować należy zawsze jako takie.

XVI.

Ług żrący (ług z sody żrącej, z węglanu sodowego i potażu żrącego), tudzież osady olejne (pozostałość z rafinerii olejów) i brom, podlegają przepisom podanym pod Nr. XV, 1 i 3 (z wyjątkiem tego, co pod l. 3 jest nadmienione o l. 2).

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

XVII.

Do przewozu kwasu azotowego czerwonego dymiącego odnoszą się przepisy zamieszczone pod Nr. XV. w ten sposób, że banie i flaszki w naczyniach, obłożone być muszą suchą ziemią wymoczkową lub innymi stosownymi ciałami ziemnymi suchymi, w ilości przynajmniej równej ich objętości.

XVIII.

Kwas siarkowy bezwodny (anhydryt, tak zwany olej stały) przewozić wolno tylko

albo:

1. w puszkach z blachy żelaznej pobielanej, dobrze zlutowanych, mocnych,

albo:

2. w grubych fiaskach żelaznych lub miedzianych, których szyje zamknięte być powinny tak, żeby nie przepuszczały powietrza, zakitowane i opatrzone nadto osłoną glinianą.

Puszki i flaszki otoczone być powinny ciałem nieorganicznym, drobno pokruszonym, np. żuzłem włóknistym, ziemią wymoczkową, popiołem itp. i mocno upakowane w grubych skrzyniach drewnianych.

Zresztą stosowane być powinny przepisy umieszczone pod Nr. XV, 2 i 3.

XIX.

Do pokostów, jakoteż do barwidel pokostem zaprawionych, tudzież do olejów eterycznych i tłustych i do wszystkich rodzajów eteru z wyjątkiem eteru siarczanego (porównaj Nr. VIII a) i eteru skalnego (porównaj Nr. XXII), do bezwzględniego alkoholu, wyskoku (spirytusu), okowity i innych wyskoków pod Nr. XI. nie wymienionych, o ile oddane są do przewozu w baniach, fiaskach lub kamionkach, stosować należy przepisy umieszczone pod Nr. XV 1, ustęp 1.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

XX.

Olej skalny, surowy i oczyszczony, o ile przy ciepłości 17.5° Celsjusa jego ciężar gatunkowy wynosi najmniej 0.780, albo, gdy wysokość

barometru (odniesiona do poziomu morza) w aparacie Abla wynosi 760 milimetrów, wydaje parę nie zapalającą się w ciepłocie poniżej 21° Celsiusa (Testpetroleum);

oleje wyrabiane ze smoły, węgla brunatnych, o ile mają ciężar gatunkowy najmniej taki, jak wyżej ustanowiony (olej solarny, fotogien itd.);

wreszcie oleje ze smoły, węgla kamiennych (benzol, toluol, ksyloł, kumol itd.), jakoteż olej mirbanowy (nitrobenzol);

podlegają następującym przepisom:

1. Przedmioty te, o ileby nie były użyte wozy umyślnie do tego urządzone (basenowe) wolno przewozić tylko

albo

a) w bardzo dobrych trwałych beczkach,
albo

b) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych
albo

c) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

aa) Jeżeli więcej naczyń składać mają jedno kollo, należy je zapakować w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

bb) Gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kublach mocnych, dobrze przytwierdzonymi wiekami, jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia, i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki w naczyniu szklanem nie może wynosić więcej nad 60 kilogramów, w naczyniu kamionkowym więcej nad 75 kilogramów.

2. Gdyby naczynia uszkodziły się podczas przewozu, zostaną natychmiast wyladowane i razem z tem, co jeszcze zawierają, jak najkorzystniej sprzedane na rachunek posyłającego,

3. Przewozi się tylko otwartymi wagonami. Przedmiotów tych nie przyjmuje się do przewozu, jeżeli mają być poddane czynności celniczej awizacyjnej, która wymagałaby stałego okrycia i oplombowania zasłon wagonowych.

4. Przepisy powyższe l. 3 odnoszą się także do beczek i wszelkich innych naczyń, w których płyny te przewożono. Naczynia tego rodzaju deklarować należy zawsze jako takie.

5. Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV

6. W liście przewozowym ma być wyrażone, że ciężar gatunkowy przedmiotów, w ustępie 1 i 2 tego numeru wzmiankowanych, wynosi najmniej 0.780, albo że olej skalny czyni zadość podanemu we wstępie przepisowi co do stopnia zapalności. Jeżeli wzmianki o tem niema w liście przewozowym, stosowane będą warunki przewozu podane pod Nr. XXII (co do eteru skalnego itd.).

XXI.

Olej skalny, surowy i oczyszczony, nafta i destylaty oleju skalnego i nafty, o ile ciężar gatunkowy tych przedmiotów przy 17.5 stopniach Celsiusa wynosi mniej niż 0.780 a więcej niż 0.680 (benzyna, ligroina i olej do czyszczenia), podlegają następującym przepisom:

1. Przedmioty te, o ileby nie były użyte wozy umyślnie do tego urządzone (basenowe) wolno przewozić tylko

albo

a) w bardzo dobrych trwałych beczkach,
albo

b) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych,
albo

c) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

aa) Jeżeli więcej naczyń składać mają jedno kollo, należy zapakować je w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

bb) Gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kublach mocnych, dobrze przytwierdzonymi wiekami jakoteż rękojściami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie może wynosić więcej jak 40 kilogramów.

2. Gdyby naczynia uszkodziły się podczas przewozu, zostaną wyladowane i razem z tem co jeszcze zawierają jak najkorzystniej sprzedane na rachunek posyłającego.

3. Przewozi się tylko otwartymi wagonami. Przedmiotów tych nie przyjmuje się do przewozu, jeżeli mają być poddane czynności celniczej awizacyjnej, która wymagałaby stałego okrycia i oplombowania zasłon wagonowych.

4. Przepisy powyższej l. 3 odnoszą się także do beczek i wszelkich innych naczyń, w których płyny te przewożono. Naczynia tego rodzaju deklarować należy zawsze jako takie.

5. Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

6. Przy ładowaniu i wyładowywaniu nie wolno kosztów i kublów z baniami wozić na wózku, ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękojęci, któremi naczynia te są opatrzone.

7. Kosze i kubły umieszczać należy w wagonach kolejowych bezpiecznie i odpowiednio je utwierdzać. Ładować nie wolno jedno na drugim, lecz tylko w jednej warstwie obok siebie.

8. Każde z osobna kollo opatrzone być powinno wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanym na czerwonym tle. Nadto kosze i kubły z naczyniami szklanymi lub kamionkowymi winny mieć napis: „Nieść trzeba w rękach“. Na wagonach przyklepiona ma być kartka czerwona z napisem: „Zestawiać ostrożnie“.

9. W liście przewozowym ma być wyrażone, że ciężar gatunkowy przedmiotów w ustępie 1 tego numeru wzmiankowanych, przy 17·5° Celsjusa wynosi mniej jak 0·780 a więcej niż 0·680. Jeżeli w liście przewozowym niema o tem wzmianki, stosowane będą warunki przewozu podane pod Nr. XXII (co do eteru skalnego itd.).

XXII.

Eter skalny (gazolina, neolina itd.) i tym podobne wytwory łatwo zapalne wyrobione z nafty lub smoły węgla brunatnych, o ile ciężar gatunkowy tych przedmiotów przy 17·5° Celsjusa wynosi 0·680 lub mniej, podlegają następującym przepisom:

1. Przedmioty te przewozić wolno tylko:
albo

a) w naczyniach metalowych szczelnych i wytrzymałych,

albo

b) w naczyniach szklanych lub kamionkowych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

aa) Jeżeli więcej naczyń składać mają jedno kollo, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno słomą, sianem, otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi.

bb) Gdy się posyła po jednym naczyniu, pakować je można w koszach lub kublach mocnych, dobrze przytwierdzonych, wiekami jakoteż rękojęciami opatrzonych

i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym; jeżeli wieko zrobione jest ze słomy, trzciny, sitowia i tym podobnego materiału, powinno być nasycone mlekiem glinianem lub wapiennem, z dodaniem szkła wodnego. Waga brutto jednej posyłki nie może wynosić więcej jak 40 kilogramów.

c) w wozach kotłowych (basenowych) szczelnie zamkniętych.

2. Gdyby się naczynia podczas przewozu uszkodziły, zostaną natychmiast wyładowane i z tem co jeszcze zawierają, jak najkorzystniej sprzedane na rachunek posyłającego.

3. Przewozi się tylko otwartymi wagonami. Przedmiotów tych nie przyjmuje się do przewozu, jeżeli mają być poddane czynności celniczej awizacyjnej, która wymagałaby stałego okrycia i oplombowania zasłon wagonowych.

4. Przepisy powyższej l. 3 odnoszą się także do naczyń, w których płyny te przewożono. Naczynia tego rodzaju deklarować należy zawsze jako takie.

5. Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

6. Przy ładowaniu i wyładowaniu nie wolno kosztów lub kublów z baniami szklanymi wozić na wózku ani też nosić na barkach lub na plecach, lecz tylko za rękojęci, któremi naczynia te są opatrzone.

7. Kosze i kubły umieszczać należy w wagonach kolejowych bezpiecznie i odpowiednio je utwierdzać. Ładować nie wolno jedno na drugim lecz tylko w jednej warstwie obok siebie.

8. Każde z osobna kollo opatrzone być powinno wyraźnym napisem: „Ostrożnie z ogniem“ wydrukowanym na czerwonym tle: nadto kosze i kubły z naczyniami szklanymi winny mieć napis: „Nieść trzeba w rękach“. Na wagonach przyklepiona być ma kartka czerwona z napisem: „Zestawiać ostrożnie“.

XXIII.

Olejek terpentynowy i wszelkie inne oleje cuchnące, jakoteż wyskok salmiakowy przewozi się tylko w otwartych wagonach.

Przepis ten tyczy się także beczek i wszelkich innych naczyń, w których płyny te przewożono. Naczynia tego rodzaju deklarować należy zawsze jako takie.

Co się tyczy pakowania razem z innymi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

XXIV.

Wytwory arsenu nie płynne, mianowicie kwas arsenawy, złotołusk żółty (auripigment), złotołusk czerwony (realgar), arsenik biały (Scherbenkobalt, Fliegenstein) itd. przyjmowane będą do przewozu tylko wtedy, gdy:

1. na każdym kollo napisane będą czarną farbą olejną wyraźnymi literami wyrazy: „Arszenik (trucizna),“ i

2. gdy posyłki zapakowane będą w sposób następujący:

albo

a) w podwójnych beczkach lub pakach, mających dna obręczami wpuszczonemi, wieko obręczami lub więzadłami umocnione i gdy beczki lub paki wewnętrzne zrobione są z grubego suchego drzewa i wyklejone wewnątrz grubym płótnem lub podobnemi grubemi tkaninami.

albo

b) w worach z płótna namazionego, zapakowanych w pojedynczych beczkach z grubego suchego drzewa.

albo

c) w walcach blaszanych zalutowanych, ułożonych w beczki z grubego drzewa, mających dna umocnione wpuszczonemi obręczami.

XXV.

Wytwory arsenu płynne, mianowicie kwas arsenowy, podlegają przepisom zamieszczonym pod Nr. XXIV 1 i pod Nr. XV 1 i 3 (z wyjątkiem tego, co pod l. 3 jest nadmienione o l. 2).

XXVI.

Inne wytwory metalowe trujące (barwidła metalowe trujące, sole metalowe trujące itd.), mianowicie zaś przetwory rtęciowe, jakoto: sublimat, kalomel, chlorek rtęciowy i tlenek rtęciowy, cynober, sole miedziane i barwidła miedziane, jakoto: siarkan miedziowy (siny kamień), octan miedziowy (grynszpan), barwidła miedziane zielone i błękitne, przetwory ołowiu, jakoto: glejta (massykot), minia, octan ołowiu i inne sole ołowiane, biel ołowiana i inne barwidła ołowiane, także tlenki cynkowy, cynowy i antymonowy oddawane być mogą do przewozu tylko w grubych beczkach lub pakach z mocnego suchego drzewa zrobionych, opatrzonych w obręcze wpuszczane a względnie w więzadła opasujące. Opasanie powinno być takie, żeby w skutek tarcia i wstrząśnięć przy przewozie niepodobnych do unikania, proszek szczelinami nie wychodził.

XXVII.

Drożdże tak płynne jak i suche oddawać należy do przewozu w naczyniach nie szczelnie zamkniętych. Jeżeli zarząd kolejowy pozwala oddawać drożdże w innych naczyniach, ma prawo żądać od posyłającego, żeby się zobowiązał:

1. nie rościć sobie żadnych pretensyj, gdyby koleje zbiegowe odmówiły takich przesylek;

2. wynagrodzić wszelkie uszkodzenia innych towarów lub materiałów wyrządzone w skutek tego sposobu transportowania a to za złożeniem prostego rachunku kosztów, który z góry raz na zawsze uznany będzie za słuszny;

3. nie rościć sobie żadnych pretensyj z powodu uszkodzeń lub ubytków w naczyniach lub w tem co zawierają, gdyby powstały w skutek pomienionego sposobu transportowania.

Do drożdży suchych nie stosują się powyższe ograniczenia przewozowe.

XXVIII.

Sadze sosnowego drzewa i inne rodzaje sadzy proszkowanej przyjmowane będą do przewozu w szczelnych opakowaniach (workach, beczkach, skrzyniach itp.) dostatecznie od wysypywania się zabezpieczających.

Jeżeli sadza jest świeżo wypalona, używać należy do zapakowania jej małych beczulek lub innych naczyń, wewnątrz papierem, płótnem itp. wylepionych, które umieszczają się w trwałych koszach.

W liście przewozowym powinno być wyrażone czy sadza jest świeżo wypalona czy nie, gdyż w razie przeciwnym uważana będzie za wypaloną świeżo.

XXIX.

Węgiel drzewny, mielony lub ziarnisty przyjmowany będzie do przewozu tylko w opakowaniu.

Jeżeli jest świeżo wypalony, zapakować go należy: albo

a) w naczyniach z grubej blachy żelaznej szczelnie zamkniętych, albo

b) w beczulkach, szczelnie zrobionych z kilku warstw bardzo grubej i twardej pokostowanej tektury (tak zwanych beczkach amerykańskich), których oba końce opatrzone są żelaznemi obręczami, a dna utoczone z grubego drzewa.

żelaznemi szrubami do żelaznych obręczy przy-szrubowane, a spojenia zlepione są starannie paskami papierowemi lub płóciennemi.

Gdy węgiel drzewny mielony lub ziarnisty odany być ma do przewozu, w liście przewozowym wyrazić należy, czy jest świeżo wypalony czy nie. Jeżeli list przewozowy wzmianki o tem nie zawiera, domniemywać się potrzeba, iż jest takim i przyjęte należy do przewozu tylko w przepisany opako-waniu.

XXX.

Obciążone (napojone solami ołowia-nemi) jedwabie w postaci kordonku, souple, bourre de soie i chappe de soie przyjmowane będą do przewozu tylko w pakach. W pakach, ma-jących wewnątrz więcej niż 12 centymetrów wyso-kości, pojedyncze warstwy jedwabiu, w nich się znajdujące, oddzielone być muszą od siebie próżnia-mi, mającemi 2 centymetry wysokości. Próżnie te tworzą się zapomocą krat drewnianych, składających się z łat równobocznych, 2 centymetry od siebie oddalonych, a dwiema cienkimi listwami na koń-cach z sobą połączonych. W bocznych ścianach pak znajdować się mają otwory, najmniej na 1 centymetr szerokie, naprzeciwko próżni między łatami, ażeby można włożyć pręt do paki. Ażeby otwory w pace nie zakały się i nie mogły stać się przez to bez-skutecznymi, przybić należy zewnątrz na brzegu każdego boku dwie listwy.

Oddając jedwab do przewozu, wyrazić trzeba w liście przewozowym, czy należy do przerzecz-onych rodzajów, czy nie. Jeżeli list przewozowy wzmianki tej nie zawiera, domniemywać się będzie, iż do nich należy, a wtedy przyjęty być może do przewozu, tylko w opakowaniu powyższem.

XXXI.

Wełna, włosy, wełna sztuczna, ba-wełna, jedwab, len, konopie, juta w stanie surowym, w postaci odpadków przy przedzeniu i tkaniu jako gałgany lub płatki do czyszczenia; tudzież towary powroźnicze, rzemienie ruchodawcze z bawełny i konopi, nicienice do warsztatów tkackich (Weber-, Harnisch-und Geschirrlitzen). (co się tyczy używanej wełny do czyszczenia, porównaj ustęp 3), przewo-żone będą, jeżeli są pokostowane lub natłuszczone tylko wozami krytymi albo niekrytymi pod okryciem oponem.

Rzeczony przedmioty będą zawsze uważane za natłuszczone lub pokostowane, jeżeli z listu prze-wozowego nie wynika, że tak nie jest.

Wełna do czyszczenia używana przyjmowa-ną będzie do przewozu tylko w mocnych szczelnie zamkniętych beczkach, pakach itp. naczyniach.

XXXII.

Odpadki zwierzęce podlegające gniciu, jakoto nienasolone świeże skóry, tłuszcze, ścięgna, kości, rogi, racice, skóra na klej świeża nie nawapniona, jakoteż inne przed-mioty, w wysokim stopniu cuchnące i obrzy-dliwe. atoli z wyjątkiem przytoczonych pod Nr. LI i LIII przyjmowane i przewożone będą tylko pod następującemi warunkami:

1. Kości dostatecznie oczyszczone i suche, prasowany łój, rogi bez wyroszków kości czaszkowej, w stanie suchym, racice odżuwaczów i świń bez kości i miękkich części będą przyjmowane do prze-wozu oddzielnemi posyłkami zapakowane w do-brych worach.

2. Oddzielne posyłki przedmiotów tej kategorii, powyżej pod liczbą 1 nie wymienionych, przyjmo-wane będą do przewozu tylko zapakowane w mo-cnych, szczelnie zamkniętych beczkach, kubłach lub skrzyniach. Listy przewozowe powinny zawierać dokładne oznaczenie przedmiotów zapakowanych w tych beczkach, kubłach lub skrzyniach. Przewozi się tylko otwartemi wozami.

3. Świeże ścięgna, świeża skóra na klej nie nawapniona, jakoteż odpadki tych przedmio-tów, równie jak skóry świeże nie nasolone i kości nieoczyszczone, włóknami skóry i mięsa okryte, podlegają wtedy, gdy oddawane są do przewozu pełnemi wagonami następującym posta-nowieniom;

- a) W czasie od 1. marca aż do 31. paździer-nika przedmioty te zapakowane być powinny w grubych, nie uszkodzonych worach, które powinny być kwasem karbolowym rozcieńczo-nym w taki sposób zwilżone, żeby zgniła woń tego co się w nich znajduje, nie dawała się uczuć. Każda posyłka okryta być powinna całkiem osłoną z grubej tkaniny (tak zwanego płótna chmielowego) napojoną rozcieńczonym kwasem karbolowym a ta znowu wielką oponą wozową nie przepuszczającą wody, nie nama-zioną. Okrycia dostarczyć ma posyłający.
- b) W miesiącach listopadzie, grudniu, sty-czniu i lutym nie trzeba pakować w worach. Jednakże posyłka powinna być podobnież cał-kiem okryta osłoną z grubej tkaniny (tak zwa-nego płótna chmielowego) a ta znowu wielką wozową, nie przepuszczającą wody, nie nama-zioną. Osłonę spodnią zwilżać należy w razie potrzeby rozcieńczonym kwasem karbolowym w taki sposób, żeby woń zgniła nie dawała się uczuć. Okrycia dostarczyć ma posyłający.
- c) Takie posyłki, których woń zgniła nie może być kwasem karbolowym zniszczona, pakować należy w beczkach lub kubłach mocnych szczel-nie zamkniętych, w taki sposób, żeby woń tego co się w nich zawiera, nie dawała się uczuć.

4. Przedmioty tej kategorii pod cyfrą 3 nie wymienione, transportowane pełnymi wozami, przewożone będą otwartymi wozami pod zamknięciem oponowem. Opon dostarczyć ma posyłający.

5. Kolej żelazna może żądać, żeby przewoźne opłacono z góry.

6. Wory, naczynia i osłony, w których i pod którymi przedmioty te przewożono, przyjmowane będą do przewozu dopiero wtedy, gdy przez odpowiednie oczyszczenie kwasem karbolowym stracą woń zgniłą.

7. Koszta odwizierzenia, gdyby było potrzebne, ciężą na posyłającym a względnie na odbiorcy.

XXXIII.

Siarkę przewozi się tylko wozami krytymi, albo otwartymi pod osłoną oponową.

XXXIV.

Przedmioty, które od iskier lokomotywy mogłyby się łatwo zająć, jak siano, słoma (także ryżowa i łodygi lnu), trzcina (wyjąwszy trzcinę hispańską), kora, torf (z wyjątkiem tak zwanego torfu maszynowego, czyli prasowanego), węgle drzewne (porównaj Nr. XXIX) całe (nie potłuczone), przedziwo roślinne i odpadki tegoż, okrawki papierowe, mąka drzewna, miazga drzewna (Holzzeugmasse), wiory drzewne itd., jakoteż towary wyrabiane przez mięszanie pozostałości oleju skalnego, żywicy i tym podobnych istot z ciałami sypkimi palnymi itd., jakoteż gips, łuzniak (Kalkäscher) i martwica gąbczasta (Trass), przyjmowane będą do przewozu nieopakowane, tylko całkowicie okryte i pod tym warunkiem, że posyłający i odbiorca zajmą się sami naładowaniem i wyładowaniem. Okryć do tych przedmiotów dostarczyć ma posyłający na żądanie zarządu kolejowego.

XXXV.

Gdy przetwory chemiczne, wymienione pod VIII a, IX, XI, XV, XVI, XIX aż do XXIII włącznie, jakoteż pod L, posyła się w ilościach nie większych jak po 10 kilogramów, wolno przedmioty wymienione pod VIII a, IX, XI, XVI (z wyjątkiem bromu), XIX aż do XXIII włącznie jakoteż pod L stanowiące jedną grupę, tudzież wymienione pod XV (licząc tu i brom w ilości aż do 100 gramów), stanowiące drugą grupę, łączyć tak ze sobą jak i innymi przedmiotami, których przewóz koleją żelazną jest bezwarunkowo dozwolony, w jedną posyłkę. Przedmioty te znajdująca się mają w butlach szklanych lub blaszanych, szczelnie zamkniętych, które upakować należy w mocnych skrzyniach słomą, sianem,

otrębami, trocinami, ziemią wymoczkową lub innymi ciałami sypkimi i wymienić w liście przewozowym podług nazw.

XXXVI.

Naboje gotowe do broni palnej ręcznej, nabite bądź prochem czarnym, bądź innymi środkami strzelniczymi, o ile przewóz tych ostatnich kolejami żelaznymi państw biorących udział w przewozie jest pozwolony a mianowicie:

1. Naboje metalowe z gilsami wyłącznie metalowymi i

2. naboje mające gilsy tylko po części metalowe

przewożone będą pod następującymi warunkami:

a) U naboju metalowych pociski powinny być z gilsami metalowymi tak ściśle połączone, żeby się nie mogły oddzielić i żeby środek strzelniczy nie mógł się wysypać. Naboje, których gilsy są tekturowe z płaszczem metalowym zewnętrznym lub wewnętrznym, powinny być tak zrobione, żeby cała ilość środka strzelniczego znajdowała się w metalowej dolnej części naboju i zamknięta była zatyczką lub blaszką. Tektura naboju powinna być w takim gatunku, żeby się nie łamała podczas przewozu;

b) naboje trzeba pakować najprzód w naczyniach blaszanych, skrzynkach drewnianych lub twardej tekturowych pudełkach, tak mocno, żeby w nich nie mogły się przesuwają. Pojedyncze naczynia itp. pakuje się następnie szczelnie jedno obok drugiego i jedno nad drugim w pakach drewnianych mocno zrobionych, mających ściany na 15 milimetrów grube, gdyby zaś były przestrzenie próżne, trzeba je poutykać tekturą, skrawkami papierowymi, pakułami lub wełną drzewną, które to materiały powinny być doskonale suche, w taki sposób, żeby podczas przewozu naboje nie trzęsły się w pace. U pak blachą wyłożonych ściany paki drewnianej mogą mieć 10 milimetrów grubości;

c) paka nabojami napełniona ważyć może najwięcej 100 kilogramów. Paki, których waga przenosi 10 kilogramów, powinny być opatrzone antabami lub listwami do łatwiejszego noszenia;

d) nie wolno zabijać pak gwoździami żelaznymi. Paki opatrzone być powinny napisem wyrażającym dokładnie co zawierają. Nadto powinny być zaplombowane lub opatrzone pieczęcią umieszczoną na głowach dwóch szrub wieka (odeisk lub znaczek), albo znakiem zawierającym markę ochronną, przylepionym na wieku i ścianach bocznych paki:

e) posylający winien dać w liście przewozowym deklaracją przez siebie podpisaną, w której podać należy także znak plomby, pieczęci, znaku lub marki ochronnej. Deklaracja ta ma opiewać:

„Podpisany oświadcza, że posyłka w liście przewozowym opisana, znakiem . . . . . zamknięta, czyni zadość pod względem konstrukcyi i opakowania postanowieniom dodatkowym Nr. XXXVI umowy zawartej między Austrią i Węgrami, Niemcami, Holandją i Szwajcaryą w myśl załączki 1 do umowy międzynarodowej, tyczącej się obrotu towarowego na kolejach żelaznych.“

XXXVII.

Kapsle kulowe i kapsle śrutowe. (Amunicya Floberta).

1. Kapsle kulowe pakować należy w pudełkach tekturowych, w pudełkach blaszanych, w skrzyneczkach drewnianych lub w woreczkach lnianych grubych.

2. Kapsle śrutowe pakować należy w naczyniach blaszanych, w skrzyneczkach drewnianych lub w pudełkach tekturowych twardych tak mocno, żeby w nich nie mogły się przesuwać.

Pojedyncze naczynia z kapslami kulowemi i z kapslami śrutowemi powinny być zapakowane starannie w mocnych pakach lub beczkach a na każdej pace lub beczce przyklepiona być ma kartka z odpowiednim napisem: „kapsle kulowe“ lub „kapsle śrutowe.“ Waga jednej paki lub jednej beczki nie powinna przenosić 100 kilogramów.

Do kapsli Floberta bez kul i śrutu stosują się pod względem pakowania te same przepisy, które tyczą się kapsli śrutowych.

XXXVIII.

Wyroby pirotechniczne zrobione z mączki prochowej i podobnych mieszanin przewożone będą pod następującymi warunkami:

1. Przedmioty te nie powinny zawierać mieszanin chloranów z siarką i azotami, tudzież chloranu potażu i sinku, jakoteż sublimatu rtęciowego, soli amonowych wszelkiego rodzaju, proszku cynkowego i proszku magnezowego, w ogóle żadnych takich ciał, które przez tarcie, ciśnienie lub uderzenie łatwo mogą być do zapalenia się pobudzone lub nawet są samozapalne. Zrobione być powinny raczej tylko z mączki prochowej prasowanej lub z podobnych mieszanin, składających się głównie z saletry, siarki i węgla podobnie prasowanych. Prochu ziarnkowego zawierać może pojedynczy przedmiot pirotechniczny najwięcej tylko 30 gramów.

2. Ogólna waga mieszaniny składowej wyrobów pirotechnicznych, które mają być razem zapakowane, nie powinna 20 kilogramów, a waga prochu ziarnkowego w nich zawartego. 2·5 kilograma przenosić.

3. Pojedyncze przedmioty pirotechniczne zapakowane być powinny każdy osobno w pudełkach twardym papierem owiniętych albo w tekturę lub w gruby papier pakowy i zapał każdego w szczególności przedmiotu powinien być zaklejony papierem lub kattanem, a to w taki sposób, ażeby części składowe przedmiotu pirotechnicznego nie mogły zgoła prószyc. Skrzynie do zapakowania służące, powinny być całkowicie wypełnione i wszelkie przestwory wypchać należy słomą, sianem, pakułami, skrawkami papieru w taki sposób, żeby pakiety nie mogły się poruszać nawet w razie wstrząśnień. Materiały użyte do wypełnienia przestworów powinny być całkiem czyste i suche, nie wolno np. używać do umocowania przedmiotów pirotechnicznych świeżego siana lub tłustych pakułów. W skrzyniach zawierających wyroby pirotechniczne nie wolno pakować razem z nimi innych przedmiotów.

4. Skrzynie zrobione być powinny mocno, z desek najmniej na 22 milimetry grubych, ściany boczne na cynki połączone, dno i wieko przytwierdzone szrubami dostatecznie długimi; wewnątrz wykleić należy skrzynie całkowicie papierem giętkim mocnym. Zewnętrzne ściany skrzyni powinny być całkiem wolne od przyległych osadów lub powłok z wyrobów pirotechnicznych. Pojemność skrzyni nie powinna przenosić 1·2 metra sześciennego, waga brutto 75 kilogramów. Skrzynie opatrzyć należy zewnątrz napisem wyraźnym „wyroby pirotechniczne z mąki prochowej“ z przydaniem nazwiska osoby posylającej. Nadto dodać należy do posyłek deklaracją wyszczególniającą oddzielnie rodzaje wyrobów pirotechnicznych, jakoto: rakiety, koła ogniowe, ognie sztuczne salonowe itp.

5. Do każdej posyłki przydane być powinno poświadczenie posylającego potwierdzające, że przepisy podane wyżej pod 1—4 zostały zachowane.

XXXIX.

Bawełna strzelnicza prasowana zawierająca 15 i więcej procentów w wody, przewożona będzie pod następującymi warunkami:

1. Pakować ją należy w naczyniach nie przepuszczających wody, trwałych, grube ściany mających. Naczynia te powinny być opatrzone napisem wyraźnym „Bawełna strzelnicza prasowana mokra“. Waga brutto jednego kawałka nie powinna przenosić 90 kilogramów.

2. Nie wolno oddawać ani przewozić jak posyłki pośpieszne. Pociągami osobowemi przewozić nie wolno, mieszanami zaś wolno tylko na tych szlakach, na których nie kursują pociągi towarowe.

3. Posyłający winien w liście przewozowym poświadczyć podpisem swoim urzędownie (policyjnie lub notaryalnie) uwierzytelnionym, że własności i opakowanie wysyłanej bawełny strzelniczej czynią zadość przepisom wyżej podanym.

4. Bawełnę strzelniczą wolno ładować w tym samym wozie tylko z towarami nie zapalającymi się łatwo.

5. Ładowanie bawełny strzelniczej w tym samym wozie razem z prochem, nabojami do broni palnej ręcznej, wyrobami pirotechnicznymi, lontami lub podpałami jest zakazane.

6. Wozy otwarte, używane do przewożenia bawełny strzelniczej powinny być opatrzone oponami.

XL.

Bawełna strzelnicza w postaci kosmyków i wełna kleinowa, o ile zawierają najmniej 35 procentów wody, przyjmowane będą do przewozu w naczyniach blaszanych, szczelnie zamkniętych, zapakowanych mocno w trwałe skrzynie drewnianych.

List przewozowy zawierać ma poświadczenie posyłającego i chemika kolei znanego, z podpisami urzędownie uwierzytelnionymi, że jakość towaru i jego opakowanie odpowiada przepisom powyższym.

XLI.

Cukierki piorunujące będą przyjmowane do przewozu, jeżeli umieszczone są po 6 aż do 12 sztuk w kartonach, zapakowanych następnie w skrzyniach drewnianych.

XLII.

Bengalskie wytwory szelakowe bez podpałów (księgi płomienne, świece salonne, pochodnie, żerdzie świetlne, zapalki bengalskie itp.) powinny być upakowane starannie w naczyniach z grubej blachy żelaznej lub z drzewa szczelnie fugowanego, mających nie więcej jak 1·2 metra sześciennego pojemności, starannie i tak mocno, żeby cała przestrzeń naczynia była całkowicie wypełniona. Naczynia powinny być zewnątrz opatrzone napisem, wyrażającym co zawierają.

XLIII.

Groch piorunujący przewożony będzie pod następującymi warunkami:

1. Pakować go należy po 1000 sztuk, które ogółem nie mają zawierać więcej jak 0·5 grama piorunianu srebra, w pudełkach tekturowych, trocinami napełnionych i papierem owiniętych.

2. Pudełka wkładać należy w naczynia z grubej blachy żelaznej lub w mocne skrzynie drewniane, mające, pierwsze i drugie, najwięcej 0·5 metra sześciennego pojemności, nie dokładając innych przedmiotów, w taki sposób, aby pomiędzy ścianami naczynia a pudełkami, był przestwór najmniej na 30 milimetrów, wypełniony trocinami, słomą, pakułami lub podobnym materiałem i aby pudełka nie mogły się ruszać ani posuwać w razie wstrząśnienia.

3. Na naczyniach napisać należy wyraźnie prócz tego co zawierają, kto posyła i z której fabryki.

4. Do każdej pošyłki dodane być ma świadectwo, napisane przez fabrykanta i znanego kolei chemika, potwierdzające, że przepisy powyższe Nr. 1 aż do 3 zostały zachowane.

XLIV.

Gazy płynne — kwas węglowy, tlenek azotu, amoniak, chlor, kwas siarczany bezwodny i węglan chloru (phosgen) — podlegają następującym przepisom:

1. Płynny te wolno oddawać do przewozu tylko w naczyniach z żelaza szwejsowanego, przetapianego (Flusseisen) lub stali lanej, węglan chloru (phosgen) oprócz tego także w naczyniach miedzianych, które

a) na próbie urzędowej, odbywającej się dla kwasu węglowego, tlenku azotu i amoniaku co trzy lata, dla chloru, kwasu siarczanego i węglanu chloru co rok, wytrzymały bez stałej zmiany formy i szczelności ciśnienie wewnętrzne szczegółowo pod 2 podane;

b) opatrzone są napisem urzędowym w sposób trwały w miejscu łatwo dostrzedz się dającym, umieszczonym a podającym wagę naczynia próżnego, łącznie z wentylem i kapą ochronną lub zatyczką, jakoteż dozwoloną ilość płynu w kilogramach stosownie do postanowień pod 2 i dzień ostatniej próby wytrzymałości;

c) mają osłony dla ochrony wentylów mocno przysrubowane, zrobione z tego samego materiału co naczynia.

U naczyni wysyłkowych miedzianych do węglanu chloru (phosgen) osłony ochronne mogą być także z żelaza kutego.

Naczynia powinny być opatrzone przyrządem, któryby im toczyć się nie pozwalał.

Nadto naczynia do węglanu chloru (phosgen) zamknięte być mogą zamiast wentylami, także przysrubowanymi zatyczkami bez osłony ochronnej. Zatyczki te powinny zamykać tak szczelnie, żeby wóń tego co się w naczyniu mieści nie dawała się uczuć.

Jeżeli naczynia są mocno w pakach zapakowane, nie potrzeba dawać osłon do ochrony wentylów ani też wieńców toczenia się niedopuszczających.

2. Ciśnienie wewnętrzne na każdej próbie naczyni zastosować się mające i największa dozwolona ilość płynu wynosić powinny:

- a) dla kwasu węglowego i tlenku azotu: 250 atmosfer a 1 kilogram płynu na każde 1·34 litra pojemności naczynia. Jeżeli np. naczynie mieści w sobie 13.400 litrów wody, powinno zawierać w sobie nie więcej jak 10 kilogramów płynnego kwasu węglowego lub tlenku azotu;
- b) dla amoniaku: 100 atmosfer a 1 kilogram płynu na każde 1·86 litra pojemności naczynia;
- c) dla chloru: 50 atmosfer a 1 kilogram płynu na każde 0·9 litra pojemności;
- d) dla kwasu siarkowego i węglanu chloru (phosgen): 30 atmosfer a 1 kilogram płynu na każde 0·8 litra pojemności.

3. Naczyni napełnionych gazami płynnymi nie wolno rzucać i takowe nie powinny być wystawiane na działanie promieni słonecznych ani na ciepło pieca.

4. Do przewożenia używać należy tylko wozów krytych lub wyłącznie do tego urządzonych kołowych, które opatrzone być powinny drewnianymi nakryciami.

XLV.

Tlen zgęszczony, wodór zgęszczony i gaz oświetlający zgęszczony przewożone będą pod następującymi warunkami:

1. Materyały te inogą być zgęszczone najwięcej na 200 atmosfer i powinny być oddane do przewozu w cylindrach bez spojenia, ze stali lub kutego żelaza zrobionych, których długość wynosi najwięcej 2 metry a średnica wewnętrzna 21 centymetrów. Co do tych zbiorników stanowi się:

- a) na próbie urzędowej, odbywającej się co trzy lata, powinny wytrzymać bez stałej zmiany formy i szczelności ciśnienie dwa razy większe od tego, któremu gazy przy oddaniu do przewozu ulegają;
- b) powinny mieć napis urzędowy, trwale w miejscu łatwo dostrzedz się dającym umieszczony, a podający wysokość dozwolonego ciśnienia i dzień ostatniej próby wytrzymałości;
- c) powinny być opatrzone wentylami, które mają być zabezpieczone. jeżeli są umieszczone wewnątrz szyi faszowej zatyczką metalową, ponad brzeg szyi faszowej na bok nie wystającą, najmniej 2·5 centymetra wysoką, albo, jeżeli się znajdują zewnątrz szyi faszowej i jeżeli na-

czynia oddawane są bez opakowania, osłonami mocno przyszlubowanymi ze stali, żelaza kutego lub lanego kowalnego;

- d) gdy są oddane bez opakowania do przewiezienia pełnymi wozami, trzeba ładować je tak, żeby toczenie się było niemożliwe. Zbiorniki nie wypełniające całych wozów, opatrzone być powinny przyrządem toczeniu się skutecznie zapobiegającym.

Jeżeli się oddaje w pakach, takowe opatrzone być powinny wyraźnym napisem: „Tlen zgęszczony“ lub „wodór zgęszczony“ lub „gaz oświetlający zgęszczony“.

2. Każdą posyłkę oddawać powinna osoba opatrzona w manometr dokładnie pokazujący i umiejąca z nim się obchodzić. Osoba ta winna na żądanie manometr do każdego oddawanego naczynia zaaplikować, iżby urzędnik odbierający mógł przez odczytanie na manometrze przekonać się o tem, czy przepisane najwyższe ciśnienie nie zostało przekroczone. Urzędnik ekspedycyjny zapisać ma w liście przewozowym krótką wzmiankę o wykonaniu próby.

3. Naczyni napełnionych gazami zgęszczonymi nie wolno rzucać i takowe nie powinny być wystawiane na działanie promieni słonecznych, ani na ciepło pieca.

4. Do przewożenia używać należy wozów krytych; w wozach otwartych wolno ładować tylko wtedy, jeżeli oddano do przewozu w wozach osłoniętych oponami, urządzonych umyślnie do transportowania gościńcami.

XLVI.

Chlorek metylu przewożony będzie tylko w grubych naczyniach metalowych szczelnie zamkniętych i wozami otwartymi. W miesiącach kwietniu aż do października włącznie posyłki takie opatrzyć ma posyłający osłonami, jeżeli naczynia nie są zapakowane w skrzyniach drewnianych.

XLVII.

Trójchlorek fosforu, tlenochlorek fosforu i chlorek acetylowy przewozić wolno tylko:

albo

1. w naczyniach ołowianych lub miedzianych, całkiem szczelnych i dobrem zamknięciem opatrzonych

albo

2. w naczyniach szklanych; w tym jednak przypadku z zachowaniem następujących przepisów:

- a) do przewożenia używać wolno tylko flasz szklanych z grubemi ścianami, zamkniętych korkami szklanemi dobrze doszlifowanemi. Korki szklane oblać należy parafiną a dla zabezpieczenia tego okitowania owinać potrzeba korek flaszki osłoną z papieru pergaminowego, i takową na szyjce flaszki obwiązać;
- b) flasze szklane, jeżeli zawierają w sobie więcej niż 2 kilogramy, zapakować należy w naczyniach metalowych, uchami opatrzonych, w nich zaś tak ustawić, żeby od ścian oddalone były na 30 milimetrów; przestwory poutykać należy całkowicie ziemią wymoczkową wysuszoną w taki sposób, żeby flasze nie mogły się bynajmniej poruszać;
- c) flasze szklane zawierające w sobie aż do 2 kilogramów, przyjmowane będą do przewiezienia także w grubych skrzyniach drewnianych, opatrzonych uchami i podzielonych ścianami wewnątrzniemi na tyle przegród, ile flaszek się posyła. W jednej skrzyni nie wolno pakować więcej jak cztery flaszki. W skrzyniach ustawiać należy flaszki tak, żeby od ścian oddalone były o 30 milimetrów; przestwory poutykać należy całkowicie ziemią wymoczkową wysuszoną w taki sposób, żeby flasze nie mogły się bynajmniej poruszać;
- d) na wiekach naczyń pod b i c wzmiankowanych, podać należy co zawierają i narysować sygnum szkła.

XLVIII.

Pięciochlorok fosforu (Phosphorsuperchlorid) podlega przepisom podanym pod Nr. XLVII o tyle, że opakowanie pod 2 b przepisane, potrzebne jest dopiero wtedy, gdy flaszki zawierają w sobie więcej niż 5 kilogramów. Gdy flaszki zawierają w sobie aż do 5 kilogramów, dostatecznem jest opakowanie przepisane pod 2 c.

XLIX.

Nadtlenek wodu (Wasserstoffsuperoxyd) oddawać należy w naczyniach nie wstrzymujących przystępu powietrza, przewozi się zaś go tylko wagonami krytymi lub otwartymi pod zamknięciem oponowem.

Jeżeli płyn ten posyła się w baniach, flaszach lub kamionkach, naczynia powinny być dobrze zapakowane i zamknięte w osobnych mocnych skrzyniach lub koszach uchami opatrzonych.

L.

Przetwory otrzymane z olejku terpentynowego i spirytusu lub spirytusu i żywicy jak lakiery spirytusowe i suszące podlegają następującym przepisom:

1. Jeżeli przetwory te przesyłane są w baniach, butlach lub kamionkach, naczynia powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i zamknięte w osobnych naczyniach, opatrzonych mocnymi przyrządami do wygodnego noszenia lub w koszach plecionych.

Jeżeli się posyła w naczyniach metalowych, drewnianych lub gumowych, naczynia te powinny być całkiem szczelne i opatrzone dobrmi zamknięciami.

2. Przetwory cuchnące z olejku terpentynowego i żywicy wolno przewozić tylko otwartemi wozami.

3. Co się tyczy pakowania razem z innemi przedmiotami, porównaj Nr. XXXV.

LI.

Papier napojony tłuszczem lub oliwą, tudzież tutki z takiego papieru przewożone będą wagonami krytymi lub otwartymi pod zamknięciem oponowem.

LII.

Gnój stajenny, jakoteż inne ekskrementa i materyały wychodkowe, przewożone będą tylko całemi wagonami i przyjmowane być mogą pod następującemi dalszemi warunkami:

1. Naładowanie i wyładowanie skutecznie ma posyłający i odbierający, do których też należy wyczyszczenie za każdym razem miejsc do ładowania podług rozporządzenia zarządu.

2. Gnój stajenny suchy przewożony będzie nicopakowany otwartemi wagonami pod okryciem oponowem, którego dostarczyć ma posyłający.

3. Inne ekskrementa i materyały wychodkowe, jeżeli niema osobnych urządzeń do ich przewozu, przewożone być mogą tylko w grubych naczyniach, szczelnie zamkniętych i otwartemi wagonami. W każdym razie użyć należy środków zapobiegających ile możności wyciekaniu masy i płynu i rozszerzaniu się smrodu. Na tę ostatnią okoliczność należy mieć wzgląd także przy ładowaniu i wyładowaniu.

4. Razem z innemi towarami ładować nie można.

5. Kolej żelazna żądać może, aby przewozowe opłacono z góry przy oddaniu.

6. Koszta odwiedzenia, gdyby było potrzebne, ciężą na posyłającym a względnie na odbiorcy.

7. Transporty te podlegają zresztą przepisom policyjnym w każdym państwie obowiązującym.

LIII.

Żołądki cielejące świeże przyjmowane będą do przewozu tylko w naczyniach nie przepuszczających wody i pod następującymi warunkami:

1. Żołądki powinny być oczyszczone z wszelkich pozostałości pokarmu i nasolone w taki sposób, żeby na każdy żołądek wypadło najmniej 15 aż do 20 gramów soli kuchennej.

2. Przy pakowaniu trzeba na dno naczynia i na najwyższą warstwę żołądków nasypać tyle soli, żeby obie warstwy miały mniej więcej po 1 centymetrze grubości.

3. W liście przewozowym posyłający winien potwierdzić, że przepisy 1 i 2 są zachowane.

4. Kolej żelazna może żądać, żeby przewoźne zapłacono przy oddaniu.

5. Koszta odwiezienia, jeżeli jest potrzebne, ponosi posyłający lub odbiorca.

Postanowienie końcowe.

Na zasadzie ostatniego ustępu §u 1go postanowień wykonawczych, przewóz warunkowy towarów,

które według cyfry 4 tego paragrafu są od przewozu wyłączone, albo przyjęcie warunków łżejszych od tych, które w załączce 1 są przepisane, może być postanowione dla obrotu między dwoma lub więcej państwami kontraktującemi, albo:

1. drogą układu zawartego przez Rządy państw interesowanych, albo

2. na mocy postanowień taryfowych interesowanych kolei żelaznych, pod tym warunkiem,

a) że według regulaminów wewnętrznych przewóz przedmiotów rzeczonych lub warunki pod tym względem projektowane są możebne, i

b) że wszystkie właściwe Władze nadzorcze zatwierdzą owe postanowienia taryfowe, które koleje do tego upoważnione mają wydać.

Przepisy powyższe nabywają mocy obowiązującej od dnia 1. marca 1894.

Wurmbrand r. w.